

LYHYESTI ERIMIELISYYKSISTÄ PUOLUESSA ²⁵

*„Sosialidemokratia on työväenliikkeen
ja sosialismin yhdistämistä“.*

Karl Kautsky

Meidän „menshevikkimme“ ovat aivan liian härkähäisiä. Puhun tiflisläisistä „menshevikeistä“. He ovat saaneet kuulla, että puolueessa on erimielisyyksiä, ja ovat alkaneet jankuttaa: tahdotte tai ette, me tulemme aina ja kaikkialla puhumaan erimielisyyksistä, tahdotte tai ette, me tulemme oikealle ja vasemmalle haukkumaan „bolshevikkeja“! Ja niin haukkuvatkin täyttä kurkkua kuin riivatut. Kaikissa kadunkulmissa, olivatpa he omiensa tai vieraitten seurassa, sanalla sanoen, missä sattuvat olemaan, he ulvovat yhtä ja samaa: varokaa „enemmistöä“, he ovat vieraita, epäluotettavia! Tyytymättä „tavalliseen“ toimipiiriin he ovat vieneet „jutun“ legaaliseen kirjallisuuteen ja siten vieläkin kerran näyttäneet maailmalle oman... härkähäisyytensä.

Mihin sitten „enemmistö“ on tehnyt itsensä syy-pääksi? Miksi „vähemmistö“ on niin „suuttunut“? Kääntykäämme historian puoleen.

„Enemmistö“ ja „vähemmistö“ syntyivät ensi kerran puolueen toisessa edustajakokouksessa (v. 1903). Se oli edustajakokous, jossa hajanaiset voimamme piti yhdistää yhtenäiseksi, mahtavaksi puolueeksi. Me, puolueetyöntekijät, panimme suuria toiveita tuohon edustajakokoukseen. Vihdoin siis! — huudahdimme me iloissamme, — mekin pääsemme yhdistymään yhtenäiseksi puolueeksi ja saamme mahdollisuuden toimia yhtenäisen suunnitelman mukaan!.. Ennen sitäkin me olimme tietysti toimineet, mutta toimintamme oli ollut hajanaista ja järjestymätöntä. Ennen sitäkin me olimme tietysti yrittäneet yhdistyä, nimenomaan sitä varten olimme kutsuneetkin koolle puolueen ensimmäisen edustajakokouksen (v. 1898), vieläpä näytti siltä, että olimmekin „yhtyneet“, mutta tuo yhtenäisyys oli vain sanoissa: puolue jäi yhä edelleenkin erillisiin ryhmiin pirstoutuneeksi, voimat olivat yhä edelleenkin hajallaan ja kaipasivat yhdistämistä. Niinpä puolueen toisen edustajakokouksen piti koota hajanaiset voimat ja liittää ne lujasti yhteen. Meidän piti perustaa yhtenäinen puolue.

Mutta todellisuudessa toiveemme osoittautuivat jossain määrin ennenaikaisiksi. Edustajakokous ei voinut antaa meille yhtenäistä ja jakamatonta puoluetta, se vain laski perustuksen sellaiselle puolueelle. Sen sijaan edustajakokous osoitti meille selvästi, että puolueessa on kaksi suuntaa: „Iskran“ (kysymys on vanhasta „Iskrasta“) ²⁶ suunta ja sen vastustajain suunta. Tämän mukaisesti edustajakokous jakaantui kahteen osaan: „enemmistöön“ ja „vähemmistöön“. Edelliset yhtyivät „Iskran“ suuntaan ja liittyivät tiukasti sen ympärille: jälkimmäiset taas „Iskran“ vastustajina ottivat päinvastaisen kannan.

Näinollen „Iskrasta“ tuli puolueen „enemmistön“ lippu ja „Iskran“ kannasta tuli „enemmistön“ kanta.

Mitä tietä kulki „Iskra“, mitä se puolusti?

Ymmärtääkseen tämän on tiedettävä, minkälaisissa olosuhteissa se astui historian työkentälle.

„Iskra“ alkoi ilmestyä vuoden 1900 joulukuussa. Se oli aikaa, jolloin Venäjän teollisuudessa alkoi kriisi. Teollisuuden kukoistus, jonka aikana käytiin monia ammatillisia lakkotaisteluja (vuosina 1896—98), muuttui vähitellen kriisiksi. Kriisi kärjistyi päivä päivältä ja muodostui esteeksi ammatillisille lakoille. Siitä huolimatta työväenliike raivasi itselleen tietä ja kulki eteenpäin: erilliset purot yhtyivät yhdeksi virraksi, liike sai luokkavivahteen ja lähti vähitellen kulkemaan poliittisen taistelun tietä. Työväenliike kasvoi hämmästyttävän nopeasti... Ei näkynyt vain etujoukkoa, sosialidemokratiaa*, joka olisi tuonut liikkeeseen sosialistisen tietoisuuden, yhdistänyt liikkeen sosialismiin, ja siten antanut proletariaatin taistelulle sosialidemokraattisen luonteen.

Mutta mitä tekivät silloiset „socialidemokraatit“ (heitä nimitettiin „ekonomisteiksi“)? He suitsuttivat fimiamia vaistovaraiselle liikkeelle ja hokivat huolettomasti: sosialistinen tietoisuus ei ole niinkään välttämätöntä työväenliikkeelle, työväenliike saavuttaa päämääränsä ilman sitäkin, asian ydin on itse liikkeessä. Liike on kaikki kaikessa, mutta tietoisuus on pikku seikka. **Liike ilman sosialismia** — siihen he pyrkivät.

* Sosialidemokratia on proletariaatin etujoukko. Tähän joukko-osastoon kuuluu jokainen sosialidemokraattisoturi, olipa hän työläinen tai intelligentti.

Mikä siinä tapauksessa on Venäjän sosialidemokratian tehtävä? Sen on oltava vaistovaraisen liikkeen kuuliainen ase, väittivät he. Sosialistisen tietoisuuden tuominen työväenliikkeeseen ei kuulu meille, tämän liikkeen johtaminen ei kuulu meille, — se olisi hyödytöntä väkivaltaa, meidän velvollisuutemme on vain kuunnella tarkasti liikettä ja panna täsmällisesti merkille se, mitä yhteiskunnallisessa elämässä tapahtuu, — meidän on laahustettava vaistovaraisen liikkeen häntäpäässä*. Sanalla sanoen **sosialidemokratia** kuviteltiin **liikalastiksi** liikkeessä.

Sen, joka ei tunnusta sosialidemokratiaa, ei pidä tunnustaa myöskään sosialidemokraattista puoluetta. Juuri sen vuoksi „ekonomistit“ niin itsepintaisesti inttivät, että proletariaatin poliittisen puolueen olemassaolo Venäjällä on mahdotonta. Käykööt liberaalit

* Meidän „Sotsial-Demokratillamme“²⁷ on syntynyt kiihkeä into „arvosteluun“ (katso № 1, „Enemmistö vaiko vähemmistö?“), mutta minun täytyy huomauttaa, että se luonnehtii väärin „ekonomisteja“ ja „rabotshejedielolaisia“ (he eroavat verrattain vähän toisistaan). Asia ei ole niin, että he „hyljeksivät poliittisia kysymyksiä“, vaan niin, että he laahustivat liikkeen häntäpäässä ja toistivat sitä, mitä liike heille saneli. Oli aika, jolloin tapahtui yksinomaan lakkoja. Silloin he saarnasivat taloudellista taistelua. Tuli mielenosoitusten aika (v. 1901), vuoti verta, alkoi ilmetä pettymystä, ja työläiset tarttuivat terroriin luullen, että se pelastaa heidät tyrannien käsistä. Silloin myöskin „ekonomistirabotshejedielolaiset“ yhtyivät yleiseen kuoroon ja julistivat hyvin tärkeinä: on aika turvautua terroriin, rynnätä vankiloihin, vapauttaa toverit y.m. (kts. „Historiallinen käänne“, „Rabotsheje Dielo“²⁸). Kuten näette, tämä ei merkitse suinkaan sitä, että he „hyljeksivät poliittisia kysymyksiä“. Kirjoittaja on lainannut „arvostelunsa“ Martynovilta, mutta olisi ollut hyödyllisempää, jos hän olisi tutustunut historiaan.

poliittista taistelua, se sopii heille paremmin, sanoivat he. Mitä sitten meidän, sosialidemokraattien, on tehtävä? Meidän on edelleenkin oltava olemassa erillisten kerhojen muodossa ja toimittava erikseen, kukin omalla kulmakunnallamme.

Ei puoluetta, vaan kerho! — sanoivat he.

Näinollen toiselta puolen työväenliike kasvoi ja se tarvitsi johtavaa etujoukkoa, mutta toiselta puolen „socialidemokratia“ „ekonomistien“ hahmossa kielsi itse itsensä ja laahusti liikkeen häntäpäässä sen sijaan, että olisi johtanut liikettä.

Oli sanottava kaikkien kuullen se ajatus, että vaistovarainen työväenliike ilman sosialismia on pimeässä harhailemista, joka vaikka veisikin joskus päämäärään, niin kuka tietää, milloin ja minkäläisten kärsimysten hinnalla, ja että sosialistisella tietoisuudella on siis hyvin suuri merkitys työväenliikkeelle.

Oli myöskin sanottava, että tämän tietoisuuden eteenpäinviejä, socialidemokratia, on velvollinen juurruttamaan sosialistista tietoisuutta työväenliikkeeseen, olemaan aina liikkeen johdossa, se ei saa katsella vaistovaraista työväenliikettä sivusta eikä laahustaa sen häntäpäässä.

Myöskin oli sanottava julki se ajatus, että Venäjän socialidemokratian suoranainen velvollisuus on koota proletariaatin erilliset etujoukot, liittää ne yhteen samaksi puolueeksi ja siten tehdä ainiaaksi loppu puolueen hajanaisuudesta.

Juuri näiden tehtävien täyttämiseen ryhtyikin „Iskra“.

Se sanoo näin ohjelmakirjoituksessaan (kts. „Iskran“ № 1): „Socialidemokratia on työväenliikkeen

ja sosialismin yhdistämistä“²⁹, siis liike ilman sosialismia tai sosialismi, joka on sivussa liikkeestä, on epäsuotava ilmiö, jota vastaan sosialidemokratian on taisteltava. Mutta koska „ekonomisti-rabotshejedielolaiset“ palvoivat vaistovaraista liikettä, koska he väheksyivät sosialismin merkitystä, niin „Iskra“ sanoi: „Sosialidemokratiasta irrallinen työväenliike mataloituu ja välttämättä lankeaa porvarillisuuteen“. Tämän mukaan sosialidemokratian velvollisuus on „osoittaa tuolle liikkeelle sen lopullinen päämäärä, sen poliittiset tehtävät, suojella sen poliittista ja aatteellista itsenäisyyttä“.

Mitkä velvollisuudet ovat Venäjän sosialidemokratialla? „Tästä johtuu aivan itsestään se tehtävä“, jatkaa „Iskra“, „joka kuuluu Venäjän sosialidemokratian toteutettavaksi: on juurrutettava sosialistisia aatteita ja poliittista tietoisuutta proletariaatin joukkoihin ja järjestettävä vallankumouksellinen puolue, joka on eroittamattomasti sidottu vaistovaraiseen työväenliikkeeseen“, siis sen on oltava aina liikkeen johdossa ja sen ensimmäinen velvollisuus on liittää lujasti työväenliikkeen sosialidemokraattiset voimat yhteen puolueeseen.

Näin perustelee ohjelmaansa „Iskran“ toimitus*.

Toteuttiko „Iskra“ tätä erinomaista ohjelmaa?

Kaikille on tunnettua, kuinka uhrautuvasti se toteutti käytännössä näitä mitä tärkeimpiä ajatuksia. Sen todisti meille selvästi puolueen toinen edustajakokous, joka 35 äänen enemmistöllä hyväksyi „Iskran“ puolueen pää-äänenkannattajaksi.

* „Iskran“ toimitukseen kuului silloin 6 henkilöä: Plehanov, Axelrod, Zasulitsh, Martov, Starover³⁰ ja Lenin.

Eikö tämän jälkeen ole naurettavaa, kun eräät vale-marxilaiset alkavat „höyhentää“ vanhaa „Iskraa“?

Näin kirjoittaa „Iskrasta“ menshevistinen „Sotsial-Demokrat“:

„Sen („Iskran“) piti seuloa „ekonomismin“ aatteet, kumota väärät katsantokannat, hyväksyä oikeat ja ohjata se uuteen uomaan... **Mutta niin ei käynyt.** Taistelu „ekonomismia“ vastaan vei toiseen äärimmäisyyteen: taloudellisen taistelun väheksymiseen, sen halveksumiseen ja hallitsevan merkityksen tunnustamiseen poliittiselle taistelulle. **Politiikka ilman ekonomiaa** (tarkoitetaan kai: „ilman ekonomiikkaa“), sellainen on uusi suunta“ (kts. „Sotsial-Demokrat“ № 1, „Enemmistö vaiko vähemmistö?“).

Mutta missä, milloin, missä maassa tuo kaikki on tapahtunut, kunnianarvoisa „arvostelija“? Mitä tekivät Plehanov, Axelrod, Zasulitsh, Martov ja Starover, miksi he eivät suunnanneet „Iskraa“ „totuuden“ tielle, hänen muodostivat enemmistön toimituksessa? Ja missä te itse olette tähän asti ollut, korkeasti kunnioitettu, miksi te ette varoittanut puolueen toista edustajakokousta: se ei olisi silloin hyväksynyt „Iskraa“ pää-äänenkannattajaksi.

Mutta jättäkäämme „arvostelija“.

Asia on niin, että „Iskra“ pani oikealla tavalla merkille „päivänpolttavat kysymykset“, lähti juuri sille tielle, josta minä edellä puhuin, ja toteutti uhrautuvasti ohjelmaansa käytännössä.

Vielä selvemmin ja vakuuttavammin ilmaisi Lenin „Iskran“ kannan mainiossa kirjassaan „Mitä on tehtävä?“.

Pysähtykäämme tähän kirjaan.

„Ekonomistit“ kumartuivat vaistovaraisen työväenliikkeen edessä, mutta kukapa ei tiedä, että vaistovarainen liike on liikettä ilman sosialismia, se „on trade-unionismia“ *, joka ei halua nähdä mitään kapitalismin rajojen ulkopuolelta. Kukapa ei tiedä, että työväenliike ilman sosialismia on paikallaan tarpomista kapitalismin puitteiden sisällä, yksityistämisen ympärillä harhailemista, joka vaikka veisikin joskus yhteiskunnalliseen vallankumoukseen, niin kuka tietää, milloin ja minkälaisien kärsimysten hinnalla. Onko työläisille yhdentekevää, pääsevätkö he „luvatun maahan“ lähiaikana vaiko pitkän ajan kuluttua, helppoa vaiko vaikeata tietä? On selvää, että jokainen, joka ylistää vaistovaraista liikettä ja kumartuu sen edessä, hän tahdostaan riippumatta kaivaa kuilua sosialismin ja työväenliikkeen välille, hän väheksyy sosialistisen ideologian merkitystä, hän karkoittaa sitä pois elämästä ja tahdostaan riippumatta saattaa työläiset porvarillisen ideologian alaisiksi, sillä hän ei ymmärrä sitä, että „socialidemokratia on työväenliikkeen ja sosialismin yhdistämistä“ **, että „kaikenlainen työväenliikkeen vaistovaraisuuden kumartelu, kaikenlainen „tietoisen aineksen“ merkityksen, socialidemokratian merkityksen väheksyminen merkitsee samalla — täysin riippumatta siitä, toivooko väheksyä sitä tahi ei, — porvarillisen ideologian vaikutuksen voimistamista työläisiin“ ***.

* Lenin, „Mitä on tehtävä?“, s. 28 (suomenkielinen painos, s. 40).

** Kautsky. „Erfurtin ohjelma“, Keskuskomitean julkaisu, s. 94.

*** Lenin. „Mitä on tehtävä?“, s. 26 (38).

Selitämme seikkaperäisemmin. Meidän aikanamme voi olla olemassa vain kaksi ideologiaa: porvarillinen ja sosialistinen. Ero niiden välillä on muun muassa siinäkin, että ensimmäinen, s.o. porvarillinen ideologia, on paljon vanhempi, laajemmalle levinyt ja juurtunut syvemmälle elämään kuin jälkimmäinen, että porvarillisten katsomusten kanssa joudutaan kosketuksiin kaikkialla ja joka paikassa, omien sekä vieraiden parissa, kun taas sosialistinen ideologia ottaa vasta ensimmäisiä askeleita, se vasta raivaa itselleen tietä. Sanomattakin on selvää, että kun kysymyksessä on aatteiden leviäminen, niin porvarillinen ideologia, s.o. trade-unionistinen tietoisuus, leviää paljon helpommin ja paljon laajemmin vaistovaraiseen työväenliikkeeseen kuin sosialistinen ideologia, joka ottaa vasta ensi askeleita. Se pitää sitäkin suuremmalla syyllä paikkansa, kun vaistovarainen liike — liike ilman sosialismia — ilmankin „vie juuri liikkeen alistamiseen porvarillisen ideologian alaiseksi“ *. Ja porvarillisen ideologian alaiseksi alistaminen merkitsee sosialistisen ideologian syrjäyttämistä, koska ne kieltävät toinen toisensa.

Kuinka? — kysytään meiltä — eikö työväenluokalla ole taipumusta sosialismiin? Kyllä, sillä on taipumus sosialismiin. Ellei niin olisi, **sosialidemokratian toiminta olisi hedelmätöntä**. Mutta totta on sekin, että tämän taipumuksen vastakohtana ja esteenä on toinen taipumus — taipumus porvarilliseen ideologiaan.

Sanoin vastikään, että yhteiskuntaelämämme on täynnä porvarillisia aatteita, sen vuoksi on paljon

* Lenin. „Mitä on tehtävä?“, s. 28 (40).

helpompi levittää porvarillista ideologiaa kuin sosialistista. Ei pidä unohtaa, että samaan aikaan porvarilliset ideologit eivät nuku, ne tekeytyvät omalla tavallaan sosialisteiksi ja uupumatta yrittävät alistaa työväenluokkaa porvarillisen ideologian alaiseksi. Jos tällöin sosialidemokraatitkin „ekonomistien“ tavoin jäävät töllistelemään ja laahustavat vaistovaraisen liikkeen häntäpäässä (ja työväenliike onkin silloin vaistovaraista, kun sosialidemokratia käyttäytyy siten), niin on itsestään selvää, että vaistovarainen työväenliike lähtee kulkemaan tuota tallattua tietä ja alistuu porvarillisen ideologian alaiseksi, tietenkin siihen asti, kunnes pitkäaikainen harhailu ja kärsimykset pakoittavat sen katkaisemaan yhteyden porvarilliseen ideologiaan ja pyrkimään yhteiskunnalliseen vallankumoukseen.

Tätä sanotaankin taipumukseksi porvarilliseen ideologiaan.

Lenin sanoo näin:

„Työväenluokalla on vaistovarainen taipumus sosialismiin, mutta siitä huolimatta laajimmalle levinnyt (ja alituisesti mitä erilaisimmissa muodoissa uudestisyntyvä) porvarillinen ideologia vaistovaraisesti yhä enemmän tunkeutuu työläiseen“*. Juuri sen vuoksi vaistovarainen työväenliike, niin kauan kun se on vaistovaraista, niin kauan kun se ei ole yhdistynyt sosialistiseen tietoisuuteen, alistuu porvarillisen ideologian alaiseksi ja on taipuvainen tuohon alistumiseen**. Ellei se olisi niin, silloin sosialidemokraattinen

* Lenin. „Mitä on tehtävä?“, s. 29 (42).

** Sama, s. 28 (42).

arvostelu, sosialidemokraattinen propaganda olisi tarpeetonta, silloin olisi tarpeetonta myöskin „työväenliikkeen ja sosialismin yhdistäminen“.

Sosialidemokratia on velvollinen taistelemaan tuota porvarilliseen ideologiaan taipumusta vastaan ja edistämään toista taipumusta — taipumusta sosialismiin. Tietysti joskus, pitkäaikaisten harhailujen ja kärsimysten jälkeen, vaistovarainen liike ottaa omansa ilman sosialidemokratian apuakin ja tulee yhteiskunnallisen vallankumouksen portille, sillä „työväenluokalla on vaistovarainen taipumus sosialismiin“ *. Mutta miten on oltava siihen asti, mitä meidän on tehtävä siihen mennessä? Istuttavako „ekonomistien“ tavoin kädet ristissä ja luovutettava paikka Struveille ja Zubatoveille? Hylättäväkö sosialidemokratia ja siten autettava porvarillisen, trade-unionistisen ideologian herruutta? Unohdettavako marxilaisuus ja oltava „yhdistämättä sosialismia ja työväenliikettä“?

Ei! Sosialidemokratia on proletariaatin etujoukko **, ja sen velvollisuus on kulkea aina proletariaatin etunenässä, sen velvollisuus on „vetää työväenliike pois tästä porvariston siipien suojaan pyrkivästä trade-unionismin vaistovarisesta virtauksesta ja ohjata se vallankumouksellisen sosialidemokratian siipien suojaan“ ***. Sosialidemokratian velvollisuus on juurruttaa sosialistista tietoisuutta vaistovariseseen työväenliikkeeseen, yhdistää työväenliike ja sosialismi sekä antaa siten proletariaatin taistelulle sosialidemokraattinen luonne.

* Lenin. „Mitä on tehtävä?“, s. 29 (42).

** K. Marx. „Manifesti“, s. 15³¹.

*** Lenin. „Mitä on tehtävä?“, s. 28 (41).

Sanotaan, että joissain maissa työväenluokka on itse luonut sosialistisen ideologian (tieteellisen sosialismin) ja tulee itse luomaan sen muissakin maissa, sen vuoksi on muka aivan tarpeetonta viedä sosialistista tietoisuutta ulkoapäin työväenliikkeeseen. Mutta se on suuri erehdys. Tieteellisen sosialismin luomiseksi on oltava tieteen etunenässä, on oltava aseistettu tieteen tarjoamalla tiedoilla ja osattava syvällisesti tutkia historiallisen kehityksen lakeja. Mutta työväenluokka, niin kauan kun se pysyy työväenluokkana, ei pysty nousemaan tieteen johtoon, viemään sitä eteenpäin ja tieteellisesti tutkimaan historian lakeja: sillä ei ole siihen aikaa eikä varoja. Tieteellinen sosialismi „voi syntyä ainoastaan perinpohjaisen tieteellisen tiedon perusteella...“, sanoo K. Kautsky. „Tieteen kehittäjä ei ole proletariaatti, vaan porvarillinen sivistyneistö (*alleiviivaus K. Kautskyn*). Tämän kerroksen yksityisten jäsenten päässä on syntynyt myös nykyaikainen sosialismi, ja he ovat sitten tehneet siitä osalliseksi henkisesti kehittyneet proletaarit...“ *

Tämän mukaisesti Lenin sanoo: kaikki, jotka kumaruvat vaistovaraisen työväenliikkeen edessä ja kädet ristissä katselevat sitä sivusta, jotka alituisesti väheksyvät sosialidemokratian merkitystä ja luovuttavat paikkansa Struveille ja Zubatoveille,— kaikki he kuvittelevat, että tämä liike itse luo tieteellisen sosialismin. „Mutta se on suuri erehdys“ **. Eräät

* Lenin. „Mitä on tehtävä?“, s. 27 (39), jossa on esitetty nuo Kautskyn rivit hänen tunnetusta kirjoituksestaan „Neue Zeitissa“³². 1901—1902, № 3, s. 79.

** Sama, s. 26 (39).

luulevat, että 90-luvulla lakkoilleet Pietarin työläiset olivat sosialidemokraattisesti tietoisia, mutta sekin on erehdys. Heillä ei ollut sitä tietoisuutta „eikä voinut ollakaan. Se (socialidemokraattinen tietoisuus) voitiin tuoda vain ulkoakäsin. Kaikkien maiden historia on todistuksena siitä, että yksinomaan omin voiminsa työväenluokka kykenee luomaan vain trade-unionistisen tietoisuuden, s.o. vakaumuksen välttämättömyydestä yhtyä liittoihin, käydä taistelua isäntiä vastaan, vaatia hallitukselta erilaisten, työläisille välttämättömien lakien julkaisemista j.n.e. Mutta sosialismin oppi kasvoi niistä filosofisista, historiallisista ja taloudellisista teorioista, joita omistavien luokkien valistuneet edustajat, sivistyneistö, oli kehittänyt. Nykyisen tieteellisen sosialismin perustajat Marx ja Engels kuuluivat itsekin yhteiskunnallisen asemansa puolesta porvarilliseen sivistyneistöön* . Tämä ei tietenkään merkitse, jatkaa Lenin, „että työläiset eivät osallistuisi tähän luomiseen. Mutta he eivät osallistu siihen työläisinä, vaan sosialismin teoreetikoina, Proudhoneina ja Weitlingeinä (he kumpikin olivat työläisiä), toisin sanoen he osallistuvat siihen vain silloin ja sikäli, kun he onnistuvat suuremmissa tai pienemmässä määrässä omaksumaan vuosisatansa tiedon ja kehittämään tätä tietoa eteenpäin“ **.

Kaiken tämän voi kuvitella itselleen likipitäen tällä tavalla. On olemassa kapitalistinen järjestelmä. On työläisiä ja on isäntiä. Ne taistelevat keskenään. Tieteellistä sosialismia ei vielä toistaiseksi näy missään.

* Lenin. „Mitä on tehtävä?“, s. 20—21 (31).

** Sama, s. 27 (40).

Tieteellisestä sosialismista ei ollut aavistustakaan, kun työläiset jo kävivät taistelua... Niin, työläiset taistelevat. Mutta he taistelevat kukin erikseen omia isäntiään vastaan, törmäilevät yhteen paikkakuntansa viranomaisten kanssa: tuolla he järjestävät lakkoja, täällä lähtevät joukkokokouksiin ja mielenosoituksiin, tuolla vaativat hallitusviranomaisilta oikeuksia, täällä julistavat boikotin, toiset puhuvat poliittisesta taistelusta, toiset taloudellisesta j.n.e. Mutta tämä ei vielä merkitse, että työläisillä on sosialidemokraattinen tietoisuus, se ei vielä merkitse, että heidän liikkeensä päämääränä on kapitalistisen järjestelmän kukistaminen, että he ovat yhtä vakuuttuneita kapitalismin kukistumisesta ja sosialistisen järjestelmän pystytämisestä kuin he ovat vakuuttuneita auringon nousun kiertämättömyydestä, että he pitävät poliittisen vallan valtaamista omiin käsiinsä (proletariaatin diktatuurin perustamista) välttämättömänä aseena sosialismin voitolle j.n.e.

Samaan aikaan kehittyi tiede. Työväenliike vetää vähitellen puoleensa sen huomion. Enin osa tiedemiehistä tulee siihen käsitykseen, että työväenliike on sellaisten levottomien ainesten mellakkaa, joita sietäisi saattaa järkiinsä ruoskalla. Toiset taas otaksuvat, että rikkaiden velvollisuus on antaa köyhille joitain murusia, s.o. että työväenliike on kerjäläisten liikettä, jonka tarkoituksena on almujen saanti. Ja noiden tuhansien tiedemiesten joukossa saattaa löytyä ehkä vain yksi sellainen, joka suhtautuu tieteellisesti työväenliikkeeseen, tutkii tieteellisesti koko yhteiskuntaelämää, seuraa luokkien yhteentörmäyksiä, kuuntelee tarkasti työväenluokan napinaa ja vihdoin todistaa

tieteellisesti, että kapitalistinen järjestelmä ei ole suinkaan mikään ikuinen, että se on yhtä ohimenevä kuin feodalismikin, että kapitalistisen järjestelmän jälkeen kiertämättä seuraa sosialistinen järjestelmä, joka kieltää sen ja jonka vain proletariaatti voi pysyttää yhteiskunnallisen vallankumouksen kautta. Sanalla sanoen luodaan tieteellinen sosialismi.

Ellei olisi kapitalismia eikä luokkataistelua, ei tietysti olisi myöskään tieteellistä sosialismia. Mutta totta on sekin, että ne harvat, sanokaamme Marx ja Engels, eivät olisi luoneet tieteellistä sosialismia, ellei heillä olisi ollut tieteellisiä tietoja.

Mitä on tieteellinen sosialismi ilman **työväenliikettä**?—Kompassi, joka käyttämättä jätettynä voi vain ruostua, ja silloin jouduttaisiin heittämään se yli laidan.

Mitä on työväenliike ilman **sosialismia**?—Ilman kompassia purjehtiva laiva, joka kylläkin pääsee toiselle rannalle, mutta jos sillä olisi ollut kompassi, niin se olisi saavuttanut rannan paljon pikemmin ja olisi kohdannut vähemmän vaaroja.

Yhdistäkää nämä molemmat yhteen, ja te saatte erinomaisen laivan, joka kiittää suoraan toiselle rannalle ja pääsee satamaan vahingoittumattomana.

Yhdistäkää työväenliike ja sosialismi, niin te saatte sosialidemokraattisen liikkeen, joka rientää suoraa tietä „luvattuun maahan“.

Sosialidemokratian (eikä ainoastaan intelligentti-sosialidemokraattien) velvollisuus onkin yhdistää sosialismi ja työväenliike, tuoda liikkeeseen sosialistinen tietoisuus ja siten antaa vaistovaraiselle työväenliikkeelle sosialidemokraattinen luonne.

Niin sanoo Lenin.

Jotkut väittävät, että muka Leninin ja „enemmistön“ mielestä työväenliike joutuu tuhoon eikä saavuta yhteiskunnallista vallankumousta, ellei se ole sidottu sosialistiseen ideologiaan. Mutta se on keksintöä, jou-tilaitten ihmisten keksintöä, joka on saattanut tulla mieleen vain sellaisille vale-marxilaisille kuin An (kts. „Mikä on puolue?“, „Mogzauri“³³ № 6).

Lenin sanoo selvästi, että „työväenluokalla on vaistovarainen taipumus sosialismiin“*, ja joskaan hän ei pysähdy siihen pitkäksi aikaa, niin vain siksi, että hän pitää tarpeettomana todistella sitä, mikä on ilmankin todistettua. Sitä paitsi Lenin ei suinkaan ole ottanut tarkoitukseksen tutkia **vaistovaraista** liikettä, hän vain tahtoi osoittaa käytännönmiehille, mitä heidän on tehtävä **tietoisesti**.

Lenin sanoo näin vielä eräässä kohdassa, jossa hän väittelee Martovia vastaan:

„„Meidän puolueemme on tiedottoman prosessin tietoinen ilmaisija“. Aivan niin. Ja juuri sen vuoksi on väärin tavoitella sitä, että „jokainen lakkolainen“ voisi nimittää itseään puolueen jäseneksi, sillä jos „jokainen lakko“ ei olisi vain väkevän **luokkavaiston ja luokkataistelun** vaistovarainen ilmaus, **taistelun, joka väistämättä vie yhteiskunnalliseen vallankumoukseen, vaan olisi tämän prosessin tietoinen ilmaus...** silloin meidän puolueemme... tekisi heti lopun myöskin koko porvarillisesta yhteiskunnasta“**.

* Lenin. „Mitä on tehtävä?“, s. 29 (42).

** Lenin. „Askel eteenpäin, kaksi askelta taaksepäin“, s. 53 (suomenkielinen painos, s. 77 — 78).

Kuten näette, Leninin mielestä sekin luokkataistelu ja nekin luokkaottelut, joita ei voida nimittää sosialidemokraattisiksi, silti vievät työväenluokan kiertämättä yhteiskunnalliseen vallankumoukseen.

Jos mieltänne kiinnostaa „enemmistön“ muidenkin edustajain mielipide, niin kuunnelkaa. Näin sanoo puolueen toisessa edustajakokouksessa eräs heistä, tov. Gorin:

„Miten olisi asianlaita, jos proletariaatti jätettäisiin oman onnensa nojaan? Asianlaita olisi samanlainen kuin porvarillisen vallankumouksen aattona. Porvarillisilla vallankumouksellisilla ei ollut minkäänlaista tieteellistä ideologiaa. Ja siitä huolimatta syntyi porvarillinen järjestelmä. Proletariaatti ilman ideologioja toimisi tietenkin loppujen lopuksi yhteiskunnallisen vallankumouksen suuntaan, mutta vaistomaisesti... Proletariaatti vaistomaisestikin soveltaisi käytännössä sosialismia, mutta sillä ei olisi sosialistista teoriaa. Prosessi olisi vain hidaskäyttö ja vaivalloisempi“*.

Selitykset ovat tarpeettomia.

Siis vaistovarainen työväenliike, työväenliike ilman sosialismia, kiertämättä mataloituu ja saa trade-unionistisen luonteen — se alistuu porvarillisen ideologian alaiseksi. Voidaanko tästä tehdä se johtopäätös, että sosialismi on kaikki kaikessa, mutta työväenliike ei ole mitään? Ei tietenkään! Niin sanovat vain idealistit. Joskus, hyvin pitkän ajan kuluttua, taloudellinen kehitys vie työväenluokan kiertämättä yhteiskunnalliseen vallankumoukseen ja siis pakottaa sen katkaisemaan kaiken yhteyden porvarilliseen ideologiaan.

* Puolueen toisen edustajakokouksen pöytäkirjat, s. 129.

Kysymys on vain siitä, että tämä tie tulee olemaan hyvin pitkä ja vaivalloinen.

Toiselta puolen sosialismi ilman työväenliikettä, syntyipä se miten tieteellisellä pohjalla hyvänsä, jää sittenkin pelkäksi fraasiksi ja menettää merkityksensä. Voidaanko tästä tehdä se johtopäätös, että liike on kaikki kaikessa, mutta sosialismi ei ole mitään? Ei tietenkään! Niin järkeilevät vain vale-marxilaiset, joille tietoisuus ei ole mistään merkityksestä, koska sen synnyttää itse yhteiskuntaelämä. Sosialismi voidaan yhdistää työväenliikkeeseen ja siten muuttaa se pelkästä fraasista teräväksi aseeksi.

Johtopäätös?

Johtopäätös on tämä: työväenliike ja sosialismi on yhdistettävä, käytännöllinen toiminta ja teoreettinen ajattelu on sulautettava yhteen ja siten annettava vaistovaraiselle työväenliikkeelle sosialidemokraattinen luonne, sillä „socialidemokratia on työväenliikkeen ja sosialismin yhdistämistä“ *. Silloin työväenliikkeeseen yhdistetty sosialismi muuttuu työläisten käsissä pelkästä fraasista valtavaksi voimaksi. Silloin socialidemokrattiseksi liikkeeksi muuttunut vaistovarainen liike lähtee kulkemaan nopein askelin ja oikeaa tietä socialistista järjestelmää kohti.

Mikä siis on Venäjän socialidemokratian tarkoitus? Mitä meidän on tehtävä?

Meidän velvollisuutemme, socialidemokratian velvollisuus, on johdattaa työväen vaistovarainen liike pois trade-unionistiselta tieltä ja saattaa se socialidemokraattiselle tielle. Meidän velvollisuutemme on

* „Erfurtin ohjelma“, Keskuskomitean julkaisu, s. 94.

tuoda tähän liikkeeseen sosialistinen tietoisuus* ja yhdistää työväenluokan eturivin voimat yhteen keskitettyyn puolueeseen. Meidän tehtävämme on kulkea aina liikkeen etunenässä ja uupumatta taistella kaikkia niitä vastaan, olivatpa ne vihollisia tai „ystäviä“, jotka häiritsevät näiden tehtävien täyttämistä.

Sellainen on yleispiirtein „enemmistön“ kanta.

„Vähemmistöämme“ ei miellytä „enemmistön“ kanta: se on muka „epämarxilainen“, se on muka „perinpohjin ristiriidassa“ marxilaisuuden kanssa! Tosiaanko, korkeasti kunnioitetut? Missä sitten, milloin, millä taivaankappaleella? Lukekaa meidän kirjoituksiamme, sanovat he, ja te tulette vakuuttuneiksi, että me olemme oikeassa. Mitäpästä tuosta, luetaan vaan.

Edessämme on kirjoitus: „Mikä on puolue?“ (kts. „Mogzaurin“ № 6). Mistä „arvostelija“ An syyttää puolueen „enemmistöä“? „Se („enemmistö“) ... julistaa itsensä puolueen johdoksi... ja vaatii muilta alistumista... ja menettelynsä puolustukseksi se useinkin keksii jopa uusia teorioitakin, kuten esimerkiksi: työkansa ei voi omin voimin **omaksua** (*alleviivaus minun*) „korkeita ihanteita“ y.m.“**

Nyt herää kysymys, esittääkö „enemmistö“ ja onko se koskaan esittänyt tuollaisia „teorioita“? Ei missään eikä koskaan! Päinvastoin „enemmistön“ aatteellinen edustaja tov. Lenin sanoo aivan täsmällisesti, että työväenluokka **omaksuu** „korkeat ihanteet“ hyvin helposti, **omaksuu** sosialismin hyvin helposti. Kuunnelkaa:

* jonka Marx ja Engels ovat luoneet.

** „Mogzauri“ № 6, s. 71.

„Usein sanotaan: työväenluokalla on vaistovarainen taipumus sosialismiin. Tämä on aivan oikein siinä mielessä, että sosialistinen teoria perinpohjaisimmin ja oikeimmin määrittelee työväenluokan kurjuuden syyt, ja sen vuoksi työläiset sen niin helposti omaksuvatkin“*.

Kuten näette, „enemmistön“ mielestä työläiset helposti omaksuvat ne „korkeat ihanteet“, joita nimetään sosialismiksi.

Mitä sitten An viisastelee, mistä hän on kaivanut kummallisen „löytönsä“? Asia on niin, lukija, että „arvostelija“ An tarkoitti aivan toista. Hän tarkoitti sitä paikkaa kirjassa „Mitä on tehtävä?“, jossa Lenin puhuu sosialismin luomisesta, jossa hän väittää, että työväenluokka ei kykene omin voiminsa luomaan tieteellistä sosialismia**. Mutta kuinka se niin on?—sanotte te. Sosialismin opin luominen ja sen omaksuminen ovat kaksi eri asiaa. Minkä vuoksi An unohti ne Leninin sanat, joissa hän niin selvästi puhuu „korkeiden ihanteiden“ omaksumisesta? Olette oikeassa, lukija, mutta mitäpä muutakaan An tekisi, kun häntä niin kovin haluttaa olla „arvostelija“? Ajatellaapa vain, millainen sankariteko: sepittää oma „teoria“, panna se vastustajan kontolle ja sitten pommittaa itse oman mielikuvituksensa hedelmää. Siinä teille onkin arvostelua! Joka tapauksessa on selvää, että An „omin voiminsa ei kyennyt omaksumaan“ Leninin kirjaa „Mitä on tehtävä?“.

* Lenin. „Mitä on tehtävä?“, s. 29 (42).

** Sama, s. 20—21 (31).

Avatkaamme nyt niin sanottu „Sotsial-Demokrat“. Mitä sanoo artikkelin „Enemmistö vaiko vähemmistö?“ kirjoittaja (kts. „Sotsial-Demokrat“ № 1)?

Uljastellen hän nousee suurella melulla sotajalalle Leniniä vastaan sen takia, että Leninin mielestä „työväenliikkeen luonnollinen (pitää olla: „vaistovarainen“) kehitys ei kulje sosialismiin, vaan porvarilliseen ideologiaan“ *. Kirjoittaja ei näy ymmärtävän sitä, että vaistovarainen työväenliike on liikettä ilman sosialismia (todistakoon kirjoittaja, ettei se ole niin), ja sellainen liike välttämättä alistuu porvarillisen trade-unionistisen ideologian alaiseksi, on taipuvainen siihen, sillä meidän aikanamme voi olla olemassa vain kaksi ideologiaa — sosialistinen ja porvarillinen, ja siellä, missä ei ole edellistä, välttämättä ilmaantuu jälkimmäinen ja ottaa sen paikan (todistakaa päinvastaista!). Niin, juuri niin sanoo Lenin. Mutta samaan aikaan hän ei unohda toista työväenliikkeelle ominaista taipumusta — taipumusta sosialismiin, jota vain jonkun aikaa himmentää taipumus porvarilliseen ideologiaan. Lenin sanoo suoraan, että „työväenluokalla on vaistovarainen taipumus sosialismiin“ **, ja huomauttaa oikeudenmukaisesti, että sosialidemokratian velvollisuus on joututtaa tämän taipumuksen voittoa muun muassa myöskin taistelemalla „ekonomisteja“ vastaan. Minkä vuoksi sitten te, kunnioitettu „arvostelija“, ette kirjoituksessanne esittänyt näitä Leninin sanoja? Eivätkö ne kuulu samalle Leninille? Se ei ollut teille edullista, eikö totta?

* „Sotsial-Demokrat“ № 1, s. 14.

** Lenin. „Mitä on tehtävä?“, s. 29 (42).

„Leninin mielestä... työläinen on asemansa (*alle-
viivaus minun*) puolesta pikemminkin porvari kuin
socialisti...“ *, jatkaa kirjoittaja. Kylläpä on pötyä,
jollaista en odottanut edes tuollaiselta kirjoittajalta!
Puhuuko Lenin työläisen asemasta, väittääkö hän, että
työläinen on asemansa puolesta porvari? Kuka hölmö
voi sanoa, että työläinen on asemansa puolesta por-
vari, työläinen, joka on vailla tuotantovälineitä ja
elää myymällä työvoimaansa? Ei! Lenin puhuu jotain
aivan muuta. Asia on niin, että minä voin olla pro-
letaari enkä porvari asemani puolesta, mutta samalla
voin olla tajuamatta asemaani ja sen vuoksi alistua
porvarillisen ideologian alaiseksi. Juuri niin onkin
asianlaita tässä tapauksessa työväenluokkaan nähden.
Ja se merkitsee jotain aivan toista.

Yleensä kirjoittaja syyttää mielellään tyhjiä sanoja,
ottaa ja sanoa pamauttaa ajattelemtta! Niinpä esi-
merkiksi kirjoittaja inttää itsepintaisesti, että muka
„leninismi on perinpohjin ristiriidassa marxilaisuuden
kanssa“ **, hän inttää ymmärtämättä sitä, minne tämä
„idea“ hänet johtaa. Uskokaamme häneen hetkinen,
että leninismi tosiaan „on perinpohjin ristiriidassa
marxilaisuuden kanssa“. Entä sitten? Mitä siitä seu-
raa? Tämä. „Leninismi vei mukaansa“ „Iskran“ (van-
han „Iskran“) — sitä ei kiellä kirjoittajakaan, — siis
myöskin „Iskra“ „on perinpohjin ristiriidassa marxi-
laisuuden kanssa“. Puolueen toinen edustajakokous
hyväksyi 35 äänen enemmistöllä „Iskran“ puolueen
pää-äänenkannattajaksi ja antoi hyvin kiittävän

* „Sotsial-Demokrat“ № 1, s. 14.

** Sama, s. 15.

lausunnön sen ansioista *, siis myöskin tuo edustajakokous sekä sen ohjelma ja taktikka „ovat perinpohjin ristiriidassa marxilaisuuden kanssa“... Naurettavaa, eikö totta, lukija?

Kirjoittaja jatkaa sittenkin: „Leninin mielestä voitovaarainen työväenliike kulkee yhdistymiseen porvariston kanssa...“ Niin, niin, kirjoittaja kulkee epäilemättä yhdistymiseen typeryyden kanssa, ja olisi hyvä, jos hän vetäytyisi pois siltä tieltä.

Mutta jättäkäämme „arvostelija“. Kääntykäämme marxilaisuuden puoleen.

Kunnioitettu „arvostelija“ intää itsepintaisesti, että muka „enemmistön“ ja sen edustajan, Leninin, kanta on perinpohjin ristiriidassa marxilaisuuden kanssa, sillä sekä Kautsky että Marx ja Engels puhuvat muka päinvastaista kuin on se, mitä Lenin väittää! Onkohan se niin? Katsokaamme!

„K. Kautsky“, tiedoittaa kirjoittaja meille, „kirjoittaa „Erfurtin ohjelmassaan“: „Proletariaatin ja porvariston edut ovat niin vastakkaisia, että näiden kahden luokan pyrkimykset eivät voi yhtyä enemmän tai vähemmän pitemmäksi ajaksi. Jokaisessa maassa, jossa on kapitalistinen tuotantotapa, työväenluokan osallistuminen politiikkaan johtaa ennemmin tai myöhemmin siihen, että se eroaa porvarillisista puolueista ja perustaa itsenäisen työväenpuolueen““.

Mutta mitä tästä seuraa? Vain se, että porvariston ja proletariaatin edut ovat ristiriidassa keskenään,

* Katso Puolueen toisen edustajakokouksen pöytäkirjoja, s. 147. Siellä on päätöslauselma, jossa „Iskra“ nimitetään sosialidemokratismien periaatteiden todelliseksi puolustajaksi.

että proletariaatti „ennemmin tai myöhemmin“ eroaa porvaristosta itsenäiseksi **työväenpuolueeksi** (pankaa mieleenne: **työväenpuolueeksi** eikä **sosialidemokraattiseksi** työväenpuolueeksi). Kirjoittaja otaksuu, että Kautsky on tässä eri mieltä Leninin kanssa! Mutta Lenin sanoo, että proletariaatti **ennemmin tai myöhemmin** ei ainoastaan eroa porvaristosta, vaan myöskin tekee yhteiskunnallisen vallankumouksen, s.o. kukistaa porvariston*. Sosialidemokratian tehtävänä, lisää hän, on pyrkiä siihen, että tämä tapahtuisi mahdollisimman **nopeasti** ja tapahtuisi **tietoisesti**. Niin, **tietoisesti** eikä vaistovaraisesti, sillä Lenin kirjoittaakin nimenomaan tästä tietoisuudesta.

„...Siellä, missä asia on mennyt itsenäisen työväenpuolueen perustamiseen asti“, jatkaa „arvostelija“ Kautskyn kirjan lainausta, „viimemainitun on luonnontvälttämättömyyden mukaisesti **ennemmin tai myöhemmin omaksuttava** sosialistiset pyrkimykset, ellei se ole niiden henkevittäjä alunpitäen, sen täytyy loppujen lopuksi tulla **sosialistiseksi** työväenpuolueeksi, s.o. **sosialidemokratiaksi**“**.

Mitä se merkitsee? Vain sitä, että työväenpuolue **omaksuu** sosialistiset pyrkimykset. Mutta kieltääkö Lenin sen? Ei missään tapauksessa! Lenin sanoo suoraan, että ei ainoastaan työväenpuolue, vaan koko työväenluokkakin omaksuu sosialismin***. Mitä hassutusta tuo „Sotsial-Demokrat“ ja sen valheestaan kiinni joutunut sankari esittävät? Miksi ne jauhavat kaikkea

* Kts. Lenin. „Askel eteenpäin, kaksi askelta taaksepäin“, s. 53 (77—78).

** „Sotsial-Demokrat“ № 1, s. 15.

*** Lenin. „Mitä on tehtävä?“, s. 29 (42).

joutavaa? Kuten sanotaan: kuuli hälinää, mutta sen syystä ei saanut selvää. Juuri niin kävi sekaisinnennele kirjoittajallemmekin.

Kuten näette, Kautsky ei ole tässä hituisenkaan vertaa eri mieltä Leninin kanssa. Sitä vastoin tämä kaikki on erikoisen selvänä todistuksena kirjoittajan huonosta käsityskyvystä.

Sanooko Kautsky jotain „enemmistön“ kannan hyväksi? Hän kirjoittaa eräässä erinomaisessa kirjoituksessaan, jossa hän selittää Itävallan sosialidemokratian ohjelmaluonnosta:

„Monet meidän revisionistisista arvostelijoitamme (Bernsteinin seuraajista) luulevat Marxin väittäneen, että taloudellinen kehitys ja luokkataistelu eivät luo vain edellytyksiä sosialistiselle tuotannolle, vaan synnyttävät myöskin välittömästi tietoisuuden (*alleiviivaus K. Kautskyn*) sen välttämättömyydestä. Ja sitten nämä arvostelijat väittävät tätä vastaan, että Englanti, kapitalistisesti kaikkein korkeimmalle kehittynyt maa, on kaikkein kauimpana tästä tietoisuudesta. Ohjelmaluonnoksesta (Itävallan) päätellen voisi luulla, että itävaltalaisen ohjelman laatinut valiokunta on myöskin tuolla... kannalla... Luonnoksessa sanotaan: „Mitä enemmän kapitalistinen kehitys suurentaa proletariaatin lukumäärää, sitä enemmän sen on pakko ja se saa mahdollisuuden käydä taistelua kapitalismia vastaan. Proletariaatti tulee tietoiseksi“ sosialismin mahdollisuudesta ja välttämättömyydestä. Tässä yhteydessä sosialistinen tietoisuus näyttää olevan välttämätön välitön tulos proletaarisesta luokkataistelusta. Mutta asia ei ole

lainkaan **siten...** Nykyaikainen sosialistinen tietoisuus voi syntyä **ainoastaan perinpohjaisen tieteellisen tiedon perusteella...** Tieteen kehittäjä ei ole proletariaatti, vaan **porvarillinen sivistyneistö** (*alleviväus K. Kautskyn*). Tämän kerroksen yksityisten jäsenten päässä on **syntynyt** myös nykyaikainen sosialismi, ja he ovat sitten tehneet siitä (tieteellisestä sosialismista) osalliseksi henkisesti kehittyneet proletaarit, jotka taas tuovat sen proletariaatin luokkataisteluun... Sosialistinen tietoisuus on siis jotakin sellaista, mikä on **ulkoapäin tuotu** proletariaatin luokkataisteluun, eikä jotakin vaistovaraisesti **siitä syntynyttä**. Tämän mukaisesti vanha Hainfeldin ohjelma³⁴ sanookin **aivan oikein**, että sosialidemokratian tehtävä on **tuoda proletariaatille tietoisuus** sen asemasta ja tehtävästä...“ *

Muistanette, lukija, Leninin samanlaiset ajatukset tästä kysymyksestä, muistanette „enemmistön“ tunnetun kannan? Minkä vuoksi „Tiflisiin komitea“ ja sen „Sotsial-Demokrat“ ovat salanneet totuuden, minkä vuoksi kunnioitettu „arvostelija“ Kautskysta puhuesaan ei esittänyt kirjoituksessaan näitä Kautskyn sanoja? Ketä nämä kunnianarvoiset pettävät, miksi he niin „halveksuvasti suhtautuvat“ lukijaan? Eiköhän sen vuoksi, että... pelkäävät totuutta, kätkeytyvät totuudelta ja luulevat, että totuuskin voidaan kätkeä? He muistuttavat sitä lintua, joka pistää päänsä siiven

* „Neue Zeit“, 1901—1902, XX, № 3, s. 79. Tämä Kautskyn erinomainen kirjoitus on julkaistu Leninin kirjassa „Mitä on tehtävä?“, kts. s. 27 (40).

suojaan ja kuvittelee, ettei sitä kukaan näe! Mutta he erehtyvät niinkuin tuo lintukin.

Kun sosialistinen tietoisuus on luotu tieteellisellä pohjalla, kun tämä tietoisuus tuodaan ulkoapäin työväenliikkeeseen sosialidemokratian * ponnistuksin, niin on selvää, että tämä kaikki tapahtuu sen vuoksi, että työväenluokka ei kykene, niin kauan kun se pysyy työväenluokkana, käymään tieteen johtoon ja luomaan omin voiminsa tieteellistä sosialismia: sillä ei ole siihen aikaa eikä varoja.

K. Kautsky sanoo „Erfurtin ohjelmassaan“ näin:

„...Proletaari saattaa parhaassa tapauksessa omak-sua osan porvarillisten oppineiden luomista tiedoista ja soveltaa niitä omiin tarkoituseriinsä ja tarpeisiinsa, mutta niin kauan kun hän pysyy proletaarina, hänellä ei ole vapaata aikaa eikä varoja kehittää itsenäisesti tiedettä porvarillisten ajattelijain saavuttamaa rajaa pitemmälle. Sen vuoksi myöskin omintakeisella työ-läissosialismilla täytyi olla kaikki utopismin oleelliset tunnusmerkit“ ** (utopismi — väärä, epätieteellinen teoria).

Tuonlaatuinen utopistinen sosialismi saa useinkin anarkistisen luonteen, jatkaa Kautsky, mutta „...Kuten tunnettua, kaikkialla, missä anarkistinen liike (käsitettynä proletaarisena utopismina. *K. Kautsky*) on todella tunkeutunut joukkoihin ja muodostunut luokkaliikkeeksi, se on näennäisestä radikaalisuudesta huolimatta aina ennemmin tai myöhemmin pää-

* Eikä yksinomaan intelligentti-sosialidemokraattien.

** „Erfurtin ohjelma“, Keskuskomitean julkaisu, s. 93.

tynyt siihen, että se on muuttunut kaikkein ahtaimmaksi puhtaasti ammatilliseksi liikkeeksi*.

Toisin sanoen, ellei työväenliikettä ole yhdistetty tieteelliseen sosialismiin, se kiertämättä mataloituu, saa „ahtaan ammatillisen“ luonteen ja siis joutuu trade-unionistisen ideologian alaiseksi.

„Tämä on työläisten halveksumista, tämä on sivistyneistön ylistelyä!“ kirkuu „arvostelijamme“ ja hänen „Sotsial-Demokratinsa“... „Arvostelija“ raukka, „Sotsial-Demokrat“ parka! Ne pitävät proletariaattia oikullisena neitinä, jolle ei saa sanoa totuutta, jolle täytyy aina puhua kohteliaisuuksia, ettei hän lähtisi karkuun! Ei, kunnianarvoiset! Me uskomme, että proletariaatilla on enemmän luonteenlujuuksia kuin te luulette. Me uskomme, ettei se pelkää totuutta! Mutta te... Teillehän on turha puhua mitään: nytkin te pelkäsite totuutta ettekä kirjoituksessanne esittäneet lukijalle Kautskyn todellisia katsantokantoja...

Näinollen tieteellinen sosialismi ilman työväenliikettä on tyhjämpäiväisiä sanoja, jotka voidaan aina helposti sanoa tuulen vietäväksi.

Toiselta puolelta työväenliike ilman sosialismia on trade-unionistista harhailua, joka tietysti joskus vie yhteiskunnalliseen vallankumoukseen, mutta pitkäaikaisten vaivojen ja kärsimysten hinnalla.

Johtopäätös?

„Työväenliikkeen ja sosialismin on yhdistyttävä“: „sosialidemokratia on työväenliikkeen ja sosialismin yhdistämistä“**.

* „Erfurtin ohjelma“, s. 94.

** Sama.

Niin sanoo Kautsky, marxilaisuuden teoreetikko. Me näimme, että „Iskra“ (vanha) ja „enemmistö“ sanovat samaa.

Me näimme, että toveri Lenin on tällä samalla kannalla.

„Enemmistö“ on siis vankasti marxilaisuuden kannalla.

On selvää, että „halveksuva suhde työläisiin“, „sivistyneistön ylistely“, „enemmistön epämarxilainen kanta“ ja muut samantapaiset helmet, joita menshevistiset „arvostelijat“ niin runsaasti viskelevät, eivät ole mitään muuta kuin tifliläisten „menshevikkien“ räiskyviä sanoja, mielikuvitusta.

Me päinvastoin huomaamme, että tosiaankin „perinpohjin ristiriidassa marxilaisuuden kanssa“ ovat tifliläinen „vähemmistö“, „Tiflisiin komitea“ ja sen „Sotsial-Demokrat“. Mutta siitä myöhemmin. Toistaiseksi kiinnitämme huomiota seuraavaan.

Lausumiensa ajatusten vahvistukseksi artikkelin „Enemmistö vaiko vähemmistö?“ kirjoittaja esittää Marxin (?) sanat: „jonkun määrätyn luokan teoreetikko tulee teoreettisesti siihen johtopäätökseen, **johon itse luokka on jo tuli käytännössä**“*.

Joko tahi. Joko kirjoittaja ei osaa gruusian kieltä tahi tämä on latojan virhe. Yksikään kirjantaitoinen ihminen ei sano „**johon on jo tuli**“. Oikein olisi sanoa: „**johon on jo tullut**“ tai „**johon on jo tulossa**“. Jos kirjoittaja tarkoittaa viimeainittua (**johon on jo tulossa**), niin täytyy huomauttaa, että hän esittää väärin Marxin sanat, Marx ei ole mitään sellaista sanonut.

* „Sotsial-Demokrat“ № 4, s. 15.

Mutta jos kirjoittaja tarkoittaa ensimmäistä sanontaa, niin hänen esittämänsä lause saa tällaisen muodon: „jonkun määrätyn luokan teoreetikko tulee teoreettisesti siihen johtopäätökseen, johon itse luokka on jo tullut käytännössä“. Toisin sanoen, kun Marx ja Engels tulivat teoreettisesti siihen johtopäätökseen, että kapitalismin romahdus ja sosialismin rakentaminen ovat kiertämättömiä, niin se merkitsee, että proletariaatti oli jo käytännössä kumonnut kapitalismin, oli jo murskannut kapitalismin ja rakentanut sen tilalle sosialistisen elämän!

Marx parka! Kuka tietää, miten paljon tulkittomuuksia vale-marxilaisemme vielä panevatkaan hänen kontolleen!

Sanooko Marx todella niin? Hän sanoo todellisuudessa näin: pikkuporvariston teoreettiset edustajat „tulevat teoreettisesti niihin samoihin tehtäviin ja ratkaisuihin, joihin pikkuporvari tulee käytännössä aineellisten etujensa ja yhteiskunnallisen asemansa vuoksi. Tällainen on yleensä luokan poliittisten ja kirjallisuusedustajien sekä heidän edustamansa luokan välinen suhde“*.

Kuten näette, Marx ei suinkaan sano „jo tuli“. Nuo „filosofiset“ sanat on kunnioitettu „arvostelija“ sepittänyt.

Tässä tapauksessa Marxin sanat saavat kokonaan toisen merkityksen.

Mitä ajatusta Marx kehittää esitetyssä väitteessä? Vain sitä, että jonkun määrätyn luokan teoreetikko

* Ellei teillä ole teosta „Brumairen 18 päivä“³⁵, niin katsokaa Puolueen toisen edustajakokouksen pöytäkirjoja, s. 111, jossa nämä Marxin sanat on esitetty.

ei voi luoda ihannetta, jonka aineksia ei ole olemassa elämässä, että hän voi vain panna merkille tulevaisuuden ainekset ja sillä pohjalla luoda teoreettisesti ihanteen, johon joku määrätty luokka tulee käytännössä. Ero on siinä, että teoretikko menee luokan edelle ja panee ennen sitä merkille tulevaisuuden idun. Siitä sanotaankin „tulee johonkin teoreettisesti“.

Marx ja Engels sanovat „Manifestissaan“ näin:

„Kommunistit (s.o. sosialidemokraatit) ovat siis käytännöllisesti päättäväisin, aina eteenpäin kannustava työväenpuolueiden osa kaikissa maissa; teoreettisesti he käsittävät paremmin kuin proletariaatin muu joukko proletaarisena liikkeen edellytykset, kulun ja yleiset tulokset“.

Niin, ideologit „kannustavat eteenpäin“, he näkevät paljon pitemmälle kuin „proletariaatin muu joukko“, ja siinä on ydin. Ideologit kannustavat liikkeeseen eteenpäin, ja juuri sen vuoksi aatteella, sosialistisella tietoisuudella, on suuri merkitys liikkeelle.

Senkö takia te hyökkäilettekkin „enemmistön“ kimppuun, kunnianarvoisa „arvostelija“? Jättäkää silloin hyvästit marxilaisuudelle ja tietäkää, että „enemmistö“ on ylpeä marxilaisesta kannastaan.

„Enemmistön“ asema tässä tapauksessa muistuttaa hyvin paljon Engelsin asemaa yhdeksänkymmenluvulla.

Aate (idea) on yhteiskuntaelämän lähde, väittivät idealistit. Yhteiskunnallinen tajunta on heidän mielestään se perusta, jolle yhteiskunnan elämä rakentuu. Sen vuoksi heitä nimitettiin idealisteiksi.

Oli todistettava, että aatteet eivät tipu talvaasta, että itse elämä synnyttää ne.

Marx ja Engels astuivat historian taistelutantereelle ja täyttivät tämän tehtävän erinomaisesti. He todistivat, että yhteiskuntaelämä on aatteiden lähde, sen vuoksi yhteiskuntaelämä on se perusta, jolle yhteiskunnallinen tajunta rakentuu. Siten he kaivoivat haudan idealismille ja raivasivat tien materialismille.

Eräät puoli-marxilaiset käsittivät tämän niin, että muka tajunnalla, aatteilla on elämässä hyvin pieni merkitys.

Oli todistettava aatteiden suuri merkitys.

Silloin esiintyi Engels ja korosti kirjeissään (vuosina 1891—94), että aatteet eivät tosin tipahtele taivaasta, vaan itse elämä synnyttää ne, mutta kerran synnyttyään ne saavat suuren merkityksen, ne liittävät yhteen ihmisiä, järjestävät heitä ja lyövät oman leimansa yhteiskuntaelämään, joka on ne synnyttänyt,— aatteilla on suuri merkitys historiallisessa liikkeessä.

„Se ei ole marxilaisuutta, se on marxilaisuuden pettämistä“, alkoivat Bernstein ja hänen kaltaisensa kirkua. Marxilaiset vain naureskelivat...

Venäjällä oli puoli-marxilaisia — „ekonomisteja“. He väittivät, että kun kerran yhteiskuntaelämä synnyttää aatteet, niin myöskin sosialistisella tietoisuudella on mitätön merkitys työväenliikkeelle.

Oli todistettava, että sosialistisella tietoisuudella on suuri merkitys työväenliikkeelle, että ilman sitä liike on trade-unionistista harhailua, josta proletariaatti ties milloin vapautuu ja pääsee yhteiskunnalliseen vallankumoukseen asti.

Silloin esiintyi „Iskra“, joka täytti tämän tehtävän erinomaisesti. Ilmestyi kirja „Mitä on tehtävä?“, jossa

Lenin korostaa sosialistisen tietoisuuden suurta merkitystä. Muodostui puolueen „enemmistö“, joka astui vankasti tälle tielle.

Mutta silloin tulevat esiin pikku Bernsteinit ja alkavat kirkua: se „on perinpohjin ristiriidassa marxilaisuuden kanssa“!

Tiedätekö te, pikku „ekonomistit“, mitä on marxilaisuus?

Ihmeellistä! sanoo lukija. Mistä sitten on kysymys? kysyy hän. Miksi Plehanov kirjoitti arvostelevan kirjoituksensa Leniniä vastaan (katso uutta „Iskraa“, № 70 ja 71)? Mistä hän moittii „enemmistöä“? Eivätkö tiflisiläiset vale-marxilaiset ja heidän „Sotsial-Demokratinsa“ toistele Plehanovin lausumia ajatuksia? Kyllä, toistelevat, mutta niin kömpelösti, että ellottaa. Niin, Plehanov arvosteli. Mutta tiedätekö te, mistä on kysymys? Plehanov ei ole eri mieltä „enemmistön“ eikä Leninin kanssa. Eikä ainoastaan Plehanov, vaan myöskään Martov, Zasulitsh ja Axelrod. Tosiaan siinä kysymyksessä, josta meillä oli puhe edellä, „vähemmistön“ johtajat eivät ole eri mieltä vanhan „Iskran“ kanssa. Mutta vanha „Iskra“ on „enemmistön“ lippu. Älkää ihmetelkö! Tässä ovat tosiasiat.

Me tunnemme vanhan „Iskran“ ohjelmakirjoituksen (katso edeltä). Me tiedämme, että tuossa kirjoituksessa on ilmaistu täydellisesti „enemmistön“ kanta. Kenen tuo kirjoitus on? „Iskran“ silloisen toimituksen. Ketkä kuuluivat tuohon toimitukseen? Lenin, Plehanov, Axelrod, Martov, Zasulitsh ja Starover.

Heistä nyt yksin Lenin kuuluu „enemmistöön“, muut viisi johtavat „vähemmistöä“, mutta kuitenkin tosiasia jää tosiasiaksi — „Iskran“ ohjelmakirjoitus ilmestyi heidän toimittamanaan, eikä heidän siis pitäisi kieltää sanojaan, he ilmeisesti uskoivat siihen, mitä kirjoittivat.

Mutta jos tahdotte, niin jättäkäämme „Iskra“.

Martov kirjoittaa näin:

„Näinollen sosialismin aate ei ole syntynyt ensin työväenjoukkojen keskuudessa, vaan porvariston keskuudesta lähteneiden tiedemiesten työhuoneissa“ *.

Ja Vera Zaslutsh kirjoittaa näin:

„Ei edes koko proletariaattia käsittävän luokkasolidaarisuuden aatekaan... ole niin yksinkertainen, että se syntyisi itsenäisesti jokaisen työläisen päässä... Sosialismi... ei yleensääkään kasva työläisten päässä „itsestään“... Sekä elämän että tiedon kehitys kokonaisuudessaan on valmistellut sosialistisen teorian... ja tuolla tiedolla aseistettu nerokas järki on sen luonut. Samoin myöskin sosialismin aatteen levittämisen työläisten keskuuteen ovat miltei koko Euroopan mantereella panneet alulle sosialistit, jotka ovat saaneet sivistyksen ylhäisöluokkia varten varatuissa oppilaitoksissa“ **.

Kuunnelkaamme nyt Plehanovia, joka niin tärkeänä ja juhlallisesti esiintyi Leniniä vastaan uudessa „Iskrassa“ (№ 70 ja 71). Asia tapahtuu puolueen toisessa edustajakokouksessa. Plehanov väittelee Martynovia vastaan ja puoltaa Leniniä. Hän moittii

* Martov. „Krasnoje Znamja“, s. 3.

** „Zarja“³⁶ № 4, s. 72—80.

Martynovia, joka takertuessaan yhteen Leninin lauseeseen ei huomaa kirjaa „Mitä on tehtävä?“ kokonaisuudessaan, ja jatkaa:

„Tov. Martynovin ote tuo mieleeni erään painoasiamiehen, joka sanoi: „antakaa minulle „isä meidän“ rukous ja sallikaa minun ottaa siitä erilleen yksi lause, ja minä todistan teille, että tuon rukouksen kirjoittaja pitäisi hirttää“. Mutta kaikki moitteet, jotka on tähdätty tuota onnetonta (Leninin) lausetta vastaan, eikä ainoastaan toveri Martynovin, vaan monien, monien muidenkin esittäminä, perustuvat väärinkäsitykseen. Tov. Martynov esittää Engelsin sanat: „Nykyaikainen sosialismi on nykyaikaisen työväenliikkeen teoreettinen ilmaus“. Tov. Lenin on myös samaa mieltä Engelsin kanssa... Mutta Engelsin sanathan ovat yleinen väittäjä. Kysymys on siitä, kuka ensimmäisenä antaa muodon tälle teoreettiselle ilmaukselle. Lenin ei kirjoittanut tutkielmaa historian filosofiasta, vaan polemiikkikirjoituksen „ekonomisteja“ vastaan, jotka sanoivat: meidän on odotettava, minne työväenluokka itse, ilman „vallankumousbasillin“ apua (s.o. ilman sosialidemokratiaa) tulee. Viimemainittua kiellettiin puhumasta mitään työläisille nimenomaan sen vuoksi, että se on „vallankumousbasilli“, s.o. että sillä on teoreettinen tietoisuus. Mutta jos te poistatte „basillin“, niin jää vain tiedoton joukko, johon tietoisuus on tuotava ulkoapäin. Jos te haluaisitte olla oikeudenmukainen Leniniä kohtaan ja huolellisesti lukisitte hänen koko kirjansa, niin te huomaisitte, että hän juuri niin sanookin“ *.

* Puolueen toisen edustajakokouksen pöytäkirjat, s. 123.

Näin puhui Plehanov puolueen toisessa edustajakokouksessa.

Ja nyt tuo sama Plehanov, samojen Martovin, Axelrodin, Zaslutshin, Staroverin ja muiden yllyttämänä, esiintyy muutaman kuukauden kuluttua uudelleen ja takertuen siihen samaan Leninin lauseeseen, jota hän puolusti edustajakokouksessa, julistaa: Lenin ja „enemmistö“ eivät ole marxilaisia. Hän tietää, että jos vieläpä „isä meidän“ rukouksesta otetaan erilleen yksi lause ja tulkitaan sitä irrallisena, niin tuon rukouksen kirjoittaja saattaisi ehkä joutua hirsipuu-hun jumalankieltämisestä. Hän tietää, että se olisi epäoikeudenmukaista ja että puolueeton arvostelija ei menettele niin, mutta sittenkin hän repii irti tuon lauseen Leninin kirjasta, sittenkin hän menettelee epäoikeudenmukaisesti ja julkisesti häpäisee itseään. Ja Martov, Zaslutsh, Axelrod ja Starover myöntelevät hänen perässään, julkaisevat toimittamanaan uudessa „Iskrassa“ Plehanovin kirjoituksen (№ 70 ja 71) ja siten vielä kerran häpäisevät itsensä.

Miksi he ovat olleet niin selkärangattomia, minkä vuoksi nuo „vähemmistön“ johtajat ovat häpäisseet itseään, minkä vuoksi he ovat kieltäytyneet tunnus-tamasta omakseen „Iskran“ ohjelmakirjoitusta, jonka he allekirjoittivat, miksi he ovat kieltäneet omat sanansa? Onko koskaan kuultu tuollaisesta väärennyksestä sosialidemokraattisessa puolueessa?

Mitä on tapahtunut niiden muutaman kuukauden aikana, jotka ovat kuluneet toisesta edustajakokouksesta Plehanovin kirjoituksen ilmestymiseen?

Asia on seuraava. Edustajakokous valitsi kuu-desta toimittajasta „Iskran“ toimittajiksi vain kolme:

Plehanovin, Leninin ja Martovin. Mitä tulee Axelrodiin, Staroveriin ja Zasulitshiin, niin edustajakokous määräsi heidät muihin toimiin. Edustajakokouksella oli tietysti oikeus siihen, ja jokaisen velvollisuus oli alistua sen tahtoon: edustajakokous on puolueen tahdon ilmaisija, puolueen korkein elin, ja ken toimii sen päätöksiä vastaan, hän polkee puolueen tahtoa.

Mutta nuo itsepäiset toimittajat eivät alistuneet puolueen tahtoon, puoluekuriin (puoluekuri on sama puolueen tahto). Puoluekuri on muka keksitty sellaisia varten kuin me, tavalliset työntekijät! He suutuivat edustajakokoukselle siitä, ettei heitä valittu toimittajiksi, vetäytyivät sivuun, houkuttelivat mukaansa Martovin ja muodostivat opposition. He julistivat puolueelle boikotin, kieltäytyivät puoluetyöstä ja alkoivat uhkailla puoluetta: valitkaa meidät toimitukseen, Keskuskomiteaan, Puolueneuvostoon, tai muuten me panemme toimeen kahtiajaon. Ja kahtiajakaminen alkoi. Siten he vielä kerran polkivat puolueen tahtoa.

Tällaisia ovat lakon julistaneitten toimittajain vaatimukset:

„Iskran“ vanha toimitus palautetaan (s.o. antaa meille toimituksessa **kolme paikkaa**).

Keskuskomiteaan otetaan vissi määrä opposition (s.o. „vähemmistön“) jäseniä.

Puolueneuvostossa annetaan **kaksi paikkaa** opposition jäsenille j.n.e. ...

Me asetamme nämä ehdot ainoina ehtoina, jotka **takaavat** puolueelle mahdollisuuden välttää itse puolueen olemassaoloa uhkaavan selkkauksen“ (s.o. tyy-

dyttäkää vaatimuksemme tai muuten me panemme toimeen puolueessa suuren kahtiajaon) *.

Mitä puolue vastasi heille?

Puolueen edustaja, Keskuskomitea, ja muut toverit sanoivat heille: me emme voi lähteä vastustamaan puolueen edustajakokousta, vaalit ovat edustajakokouksen asia, mutta me sittenkin yritämme palauttaa rauhan ja sovinnon, vaikka totta puhuen on häpeä taistella **toimipaikoista**, te tahdotte **toimipaikkojen vuoksi** jakaa puolueen kahtia j.n.e.

Lakon julistaneet toimittajat loukkaantuivat, heidän olonsa kävi epämukavaksi — tosiaan kävi niin, että he panivat alulle taistelun toimipaikoista — he saivat taivutetuksi puolelleen Plehanovin ** ja alkoivat urotyönsä. Heidän piti löytää jokin „vakavampi“ „erimielisyys“ „enemmistön“ ja „vähemmistön“ välillä ja siten todistaa, että he eivät taistele toimipaikoista. He etsivät, etsivät ja löysivät Leninin kirjasta

* Selityksiä Liigan pöytäkirjoihin, s. 26.

** Lukija ehkä kysyy, kuinka saattoi käydä niin, että Plehanov siirtyi „vähemmistön“ puolelle, se sama Plehanov, joka oli „enemmistön“ kiihkeä kannattaja. Asia on niin, että hänen ja Leninin välillä syntyi erimielisyys. Kun „vähemmistö“ joutui raivoihinsa ja julisti boikotin, niin Plehanov otti sellaisen kannan, että täytyy antaa kokonaan periksi. Lenin ei ollut samaa mieltä hänen kanssaan. Plehanov alkoi vähitellen kallistua „vähemmistön“ puolelle. Erimielisyydet heidän välillään kasvoivat yhä enemmän ja vihdoinkin asia meni niin pitkälle, että eräänä kauniina päivänä Plehanovista tuli Leninin ja „enemmistön“ vastustaja. Lenin kirjoittaa siitä näin:

„...Muutaman päivän kuluttua todellakin pistäydyin yhdessä Neuvoston erään jäsenen kanssa Plehanovin luona ja keskustelumme Plehanovin kanssa muodostui tällaiseksi:

sellaisen paikan, johon voi todellakin takertua, kun se otetaan eroon tekstistä ja tulkitaan sitä irrallisena. Mainio ajatus — tuumivat „vähemmistön“ johtajat — Lenin on „enemmistön“ johtaja, saatetaan Lenin huonoon valoon ja siten taivutetaan puolue omalle puolellemme. Ja niin alkoivat Plehanovin toivotukset, että muka „Lenin ja hänen kannattajansa eivät ole marxilaisia“. Tosin he vielä eilen puolustivat sitä samaa ajatusta Leninin kirjasta, jota vastaan he tänään ovat nousseet sotajalalle, mutta minkä sille voi: opportunistia nimitetäänkin opportunistiksi sen vuoksi, ettei hän kunnioita periaatteellisuutta.

Tämän vuoksi he häpäisevät itseään, tässä piilee väärennyksen lähde.

Mutta siinä ei ole vielä kaikki.

Kului joku aika. He huomasivat, että joitain naiiveja ihmisiä lukuunottamatta kukaan ei kiinnitä huomiota heidän agitatioonsa „enemmistöä“ ja Leniniä vastaan, he huomasivat, että „asiat“ menevät huonosti, ja päättivät vielä kerran muuttaa väriään.

— Tiedättehän, joskus tapaa niin skandaalinhaluisia vaimoja (s.o. „vähemmistö“), sanoi Plehanov, että heille on annettava periksi hysteriakohtauksen ja julkisen suurskandaalin välttämiseksi.

— Mahdollisesti, vastasin minä, mutta on annettava periksi niin, että meillä säilyisi voimaa ehkäistä vieläkin suurempi „skandaali“ (katso Selityksiä Liigan pöytäkirjoihin, sivu 37, jossa esitetään Leninin kirje)³⁷.

Lenin ja Plehanov eivät päässeet yksimielisyyteen. Tästä hetkestä alkoi Plehanovin siirtyminen „vähemmistön“ puolelle.

Luotettavista lähteistä olemme saaneet tietää, että Plehanov eroaa myöskin „vähemmistöstä“ ja on jo perustanut oman äänenkannattajansa „Dnevnik Sotsial-Demokrata“³⁸.

Sama Plehanov, samat Martov ja Axelrod hyväksyivät maaliskuun 10 päivänä v. 1905 Puolueneuvoston nimessä päätöslauselman, jossa sanotaan muun muassa:

„Toverit! (he kääntyivät „enemmistön“ puoleen)... Kumpikin puoli (s.o. „enemmistö“ ja „vähemmistö“) on useita kertoja ilmaissut olevansa vakuuttunut siitä, että ne taktilliset ja organisatoriset erimielisyydet, joita on olemassa, eivät ole sen luontoisia, että ne tekisivät mahdottomaksi työn yhtenäisen puoluejärjestön puitteissa“ *, sen vuoksi kutsukaamme muka koolle toverioikeus (johon kuuluu Bebel ynnä muita) ja sovittakaamme pieni riitamme.

Sanalla sanoen, erimielisyydet puolueessa ovat vain rettelöintiä, jonka selvittää toverioikeus, mutta me olemme muka yksi kokonaisuus.

Mutta kuinka niin? Meitä, „ei-marxilaisia“, kutsutaan puoluejärjestöihin, me olemme muka yksi kokonaisuus ja muuta sellaista... Mitä se merkitsee? Sehän on puolueen pettämistä teidän puoleltanne, „vähemmistön“ johtajat! Voidaanko „ei-marxilaisia“ asettaa puolueen johtoon? Onko „ei-marxilaisten“ paikka sosialidemokraattisessa puolueessa? Tai ehkä tekin olette pettäneet marxilaisuuden ja sen vuoksi muuttaneet rintamaa?

Mutta olisi naiivia odottaa vastausta. Asia on niin, että noilla oivallisilla johtajilla on kullakin useampia „periaatteita“ taskussa, ja kun jotain niistä tarvitaan, niin he vetävät sen esiin. Heillä on, kuten sanotaan, seitsemän perjantaita viikossa!..

* „Iskra“ № 91, s. 3.

Sellaisia ovat niinsanotun „vähemmistön“ johtajat.

On helppo kuvitella, minkälaisen täytyy olla tällaisten johtajain häntäpään — niinsanotun tiflisiläisen „vähemmistön“... Onnettomuus on vielä siinä, että joskus häntäpäätä ei kuuntele päätä ja lakkaa tottelemasta. Niinpä esimerkiksi silloin, kun „vähemmistön“ johtajat pitävät sovintoa mahdollisena ja kehoittavat puolueytyöntekijöitä sovintoon, tiflisiläinen „vähemmistö“ ja sen „Sotsial-Demokrat“ raivoavat edelleenkin: „enemmistön“ ja „vähemmistön“ välillä, julistavat he, on käynnissä „taistelu elämästä ja kuolemasta“*, ja meidän täytyy tuhota toisiamme! Kuka puhuu aidasta, kuka aidan seipästä!

„Vähemmistö“ valittaa sitä, että me nimitämme heitä opportunisteiksi (periaatteettomiksi). Mutta voidaananko sitä nimittää muuksi kuin opportunistiksi, kun he kieltävät omat sanansa, kun he heittelehtivät puolelta toiselle, kun he alituisesti häilyvät ja horjuvat? Onko mahdollista, että todellinen sosialidemokraatti vaihtaisi tämän tästä vakaumuksiaan? Eihän niin usein vaihdeta nenäliinojakaan.

Vale-marxilaisemme hokevat itsepintaisesti, että „vähemmistöllä“ on aito proletaarinen luonne. Niinköhän se on? Katsotaan.

Kautsky sanoo, että „proletaari omaksuu helpommin puolueperiaatteet, hän on taipuvainen periaatteelliseen politiikkaan, joka on riippumatonta hetken mielialoista, henkilökohtaisista tai paikallisista eduista“**.

* Kts. „Sotsial-Demokrat“ № 1.

** „Erfurtin ohjelma“, Keskuskomitean julkaisu, s. 88.

Entä „vähemmistö“? Onko se taipuvainen sellaiseen politiikkaan, joka ei riipu hetken mielialoista ja muusta sellaisesta? Päinvastoin: se horjuu jatkuvasti, se häilyy alituisesti, se vihaa lujaa periaatteellista politiikkaa, se pitää parempana periaatteettomuutta, se seuraa hetken mielialojen mukana. Tosiasiat ovat meille jo tunnettuja.

Kautsky sanoo, että proletaari pitää puoluekurista: „Proletaari ei ole mitään niin kauan, kun hän jää eristetyksi yksilöksi. Kaiken voimansa, kaiken kykynsä edistykseen, kaiken uskonsa ja kaikki toiveensa hän ammentaa järjestöstä...“ Juuri sen vuoksi häntä ei viehätä enempää henkilökohtainen hyöty kuin henkilökohtainen maineakaan, hän „täyttää velvollisuutensa jokaisessa tehtävässä, mihin hänet vain asetetaan alistuen vapaaehtoisesti kuriin, joka on imeytynyt hänen koko olemukseensa ja koko ajatteluunsa“*.

Entä „vähemmistö“? Onko kuri imeytynyt yhtä syväälle siihen? Päinvastoin, se halveksii puoluekuria ja ivaa sitä**. Ensimmäisen esimerkin puoluekurin rikkomisesta antoivat „vähemmistön“ johtajat. Muistattehhan Axelrodin, Zaslitschin, Staroverin, Martovin ja muut, jotka eivät alistuneet toisen edustajakokouksen päätökseen.

„Aivan toisin on asianlaita intelligenttiin nähden“, jatkaa Kautsky. Suurella vaivalla se alistuu puoluekuriin, ja silloinkin pakosta eikä vapaasta tahdosta. „Kurin välttämättömyyden hän tunnustaa vain

* Kts. Lenin. „Askel eteenpäin, kaksi askelta taaksepäin“, s. 93 (131), jossa on esitetty nämä Kautskyn sanat.

** Kts. Liigan pöytäkirjoja.

joukkoja varten, mutta ei valittuja sieluja varten. Itsensä hän tietysti laskee valittuihin sieluihin... Ihanteellinen esimerkki intelligentistä, joka oli kokonaan proletaarisen mielialan valtaama, joka... työskenteli kaikissa tehtävissä, mihin hänet määrättiin, alisti itsensä täydellisesti meidän suurelle asiallemme ja halveksi sitä surkeata vaikerrusta... jota usein kuulemme... intelligenteilta, kun he sattuvat jäämään vähemmistöön,—ihanteellinen esimerkki sellaisesta intelligentistä... oli Liebknecht. Tässä voidaan mainita myös Marx, joka ei koskaan tuppautunut ensimmäiselle paikalle ja mallikelpoisella tavalla alistui puoluekuriin Internationalessa, jossa hän usein joutui vähemmistöön” *.

Entä „vähemmistö“? Onko siinä ilmennyt missään „proletaarinen mieliala“? Muistuttaako sen käyttäytyminen Liebknechtin ja Marxin käyttäytymistä? Päinvastoin: me näimme, että „vähemmistön“ johtajat eivät ole alistaneet „minäänsä“ pyhälle asiallemme, me näimme, että juuri nuo johtajat rupesivat „surkeasti vaikertamaan, kun jäivät vähemmistöön“ toisessa edustajakokouksessa, me näimme, että edustajakokouksen jälkeen juuri he itkivät „ensimmäisten toimipaikkojen“ vuoksi ja nimenomaan noiden toimipaikkojen vuoksi ovat alkaneet kahtiajaon puolueessa...

Sekö on teidän „proletaarinen luontenne“, kunioitetut menshevikit?

Miksi sitten eräissä kaupungeissa työläiset ovat meidän puolellamme? kysyvät menshevikit meiltä.

* Kts. Lenin. „Askel eteenpäin, kaksi askelta taaksepäin“, s. 93 (131—132), jossa on esitetty nämä Kautskyn kirjoittamat rivit.

Niin, eräissä kaupungeissa työläiset todellakin ovat „vähemmistön“ puolella, mutta se ei todista mitään. Työläisiä on revisionistienkin (Saksan opportunistien) mukana eräissä kaupungeissa, mutta se ei vielä merkitse, että revisionistien kanta on proletaarinen, se ei vielä merkitse, että he eivät ole opportunisteja. Kerran löysi variskin ruusun, mutta se ei vielä merkitse, että varis on satakieli. Eipä suotta sanota:

Kun varis ruusunkukan löytää,
On satakieli mielestään.

* *
* *

Nyt on selvää, millaisella pohjalla syntyivät erimielisyydet puolueessa. Kuten näkyy, puolueessamme on tullut esille kaksi suuntaa: proletaarisen järkkymättömyyden suunta ja intelligenttimäisen häilyväisyyden suunta. Ja juuri tuon intelligenttimäisen häilyväisyyden ilmaisija onkin nykyinen „vähemmistö“. Tiflisiin „komitea“ ja sen „Sotsial-Demokrat“ ovat tuon „vähemmistön“ kuuliaisista orjia!

Siinä on koko juttu.

Tosin meidän vale-marxilaisemme kirkuvat usein siitä, että he vastustavat „intelligenttimäistä psykologiaa“ ja samalla he yrittävät syyttää „enemmistöä“ „intelligenttimäisestä häilyväisyydestä“, mutta se muistuttaa varasta, joka rahat kähvellettyään alkaa kiljua: „Ottakaa varas kiinni!“.

Onhan sitäpaitsi tunnettua: se koira älähtää, johon kalikka kalahtaa.

*Julkaistaan VSDTP:n Kaukaasian
Liittokomitean toukokuussa 1905
painattaman kirjasen tekstin mukaan
Käännetty gruusian kielestä*